

2.3.2016

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

suullisesti vastattavien kysymysten B8-0109/2016, B8-0110/2016, B8-0111/2016, B8-0112/2016, B8-0113/2016, B8-0114/2016 ja B8-0115/2016 johdosta

työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan mukaisesti

komission tekemästä teknisestä arvioinnista, joka koskee Philip Morris Internationalin ja sen tytäryhtiöiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä 9. heinäkuuta 2004 tehdystä salakuljetuksen ja tuoteväärengösten vastaisesta sopimuksesta ja yleisestä vapautuksesta saatuja kokemuksia, ja sopimuksen voimassaolon tulevasta päättymisestä (2016/2555(RSP))

Ingeborg Gräble, Petri Sarvamaa
PPE-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma komission tekemästä teknisestä arvioinnista, joka koskee Philip Morris Internationalin ja sen tytäryhtiöiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä 9. heinäkuuta 2004 tehdystä salakuljetuksen ja tuoteväärengösten vastaisesta sopimuksesta ja yleisestä vapautuksesta saatuja kokemuksia, ja sopimuksen voimassaolon tulevasta päättymisestä (2016/2555(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Philip Morris Internationalin (PMI) ja sen tytäryhtiöiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä 9. heinäkuuta 2004 tehdyn salakuljetuksen ja tuoteväärengösten vastaisen sopimuksen ja yleisen vapautuksen,
- ottaa huomioon tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden valmistamista, esittämistä ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä sekä direktiivin 2001/37/EY kumoamisesta 3. huhtikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/40/EU¹,
- ottaa huomioon tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämiseksi tehdyn lisäpöytäkirjan, jonka tupakoinnin torjuntaa koskevan Maailman terveysjärjestön (WHO) puitesopimuksen osapuolet hyväksyivät viidennessä kokouksessaan 12. marraskuuta 2012 päätöksellä FCTC/COP5 (1),
- ottaa huomioon 24. helmikuuta 2016 päivätyn komission yksiköiden valmisteluasiakirjan teknisestä arvioinnista, joka koskee Philip Morris Internationalin ja sen tytäryhtiöiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä 9. heinäkuuta 2004 tehdystä salakuljetuksen ja tuoteväärengösten vastaisesta sopimuksesta ja yleisestä vapautuksesta saatuja kokemuksia (SWD(2016)0444),
- ottaa huomioon 11. lokakuuta 2007 antamansa päätöslauselman Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja Philip Morrisin välisen, savukkeiden salakuljetuksen torjumiseen tähtäävän sopimuksen seurauksista ja yhteisön passitusjärjestelmän tutkintavaliokunnan suositusten täytäntöönpanossa saavutetusta edistymisestä²,
- ottaa huomioon komissiolle esitetyt kysymykset komission tekemästä teknisestä arvioinnista, joka koskee Philip Morris Internationalin ja sen tytäryhtiöiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä 9. heinäkuuta 2004 tehdystä salakuljetuksen ja tuoteväärengösten vastaisesta sopimuksesta ja yleisestä vapautuksesta saatuja kokemuksia, ja sopimuksen voimassaolon tulevasta päättymisestä (O-000010/2016 – B8-0109/2016, O-000014/2016 – B8-0110/2016, O-000015/2016 – B8-0111/2016, O-000016/2016 – B8-0112/2016, O-000017/2016 – B8-0113/2016, O-000018/2016 – B8-0114/2016 ja O-000019 – B8-0115/2016),
- ottaa huomioon työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 2 kohdan,

¹ EUVL L 127, 29.4.2014, s. 1.

² EUVL C 227 E, 4.9.2008, s. 147.

- A. ottaa huomioon, että tupakkatuotteiden salakuljetus on vakava rikos, jonka tuotolla rahoitetaan muuta kansainvälistä järjestäytyntä rikollisuutta, kuten terrorismia ja ihmis-, huumausaine- ja asekauppaa;
- B. toteaa, että tupakkatuotteisiin liittyvät petokset ovat kansanterveydellinen huolenaihe, koska niistä aiheutuu jopa suurempi terveysriski kuin aidoista savukkeista; huomauttaa, ettei väärennettyjen savukkeiden valmistamiseen käytetyistä aineista ole tietoa, koska ne valmistetaan ja tuodaan maahan laittomasti;
- C. huomauttaa, että tupakkatuotteisiin liittyvät petokset heikentävät tupakoinnin vastaisten toimien tehoa ja edistävät tupakoinnin leviämistä ja lisäävät etenkin nuorten ja pienituloisten mahdollisuuksia ostaa (usein halvempia) tupakkatuotteita;
- D. toteaa, että 700 000 EU:n kansalaista kuolee vuosittain ennenaikaisesti tupakoinnin vuoksi;
- E. toteaa, että PMI-sopimuksen keskeisenä tavoitteena on vähentää salakuljetettujen Philip Morris Internationalin tuotteiden esiintymistä laittomilla tupakkatuotemarkkinoilla EU:ssa;
- F. panee merkille, että PMI-sopimusta koskevassa komission teknisessä arvioinnissa todetaan, että tämä keskeinen tavoite on tosiasiallisesti saavutettu, mutta salakuljetettujen PMI-tuotteiden väheneminen ei ole johtanut laittomien tuotteiden määrän yleiseen vähenemiseen EU:n markkinoilla;
- G. toteaa, että PMI-sopimus on tähän mennessä kasvattanut julkisia tuloja noin 1 miljardilla eurolla vuotuisten maksujen ja 68,2 miljoonalla eurolla takavarikointimaksujen ansiosta ja että nämä tulot jakautuvat komission (noin 10 prosenttia) ja jäsenvaltioiden (noin 90 prosenttia) kesken;
- H. toteaa, että PMI-sopimuksen voimassaolon on määrä päättyä 9. heinäkuuta 2016;
- I. toteaa, että markkinoilla on tapahtunut huomattavia muutoksia nykyisen PMI-sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ja etenkin että kaupan on entistä enemmän tuotemerkittäviä savukkeita, joita kutsutaan usein nimellä ”cheap whites”;
- J. toteaa, että myös sääntely-ympäristö on muuttunut huomattavasti nykyisen PMI-sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen, mihin on vaikuttanut etenkin tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden valmistamisesta, esittämistävästä ja myynnistä annettu direktiivi 2014/40/EU ja tupakoinnin torjuntaa koskevaan WHO:n puitesopimukseen tehty lisäpöytäkirja;
- K. toteaa, että asiat C-358/14 Puola v, parlamentti ja neuvosto, C-477/14 Pillbox 38 (UK) Limited ja C-547/14 Philip Morris Brands SARL ym., joissa vastustetaan direktiiviä 2014/40/EU, ovat parhaillaan käsiteltävinä unionin tuomioistuimessa ja että kyseisten tupakanvalmistajien olisi peruutettava nämä kanteet mahdollisimman pian;
- 1. pitää tervetulleena tupakoinnin torjuntaa koskevaan WHO:n puitesopimukseen tehtyä lisäpöytäkirjaa tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämiseksi (jäljempänä

'lisäpöytäkirja') ja kehottaa saattamaan ratifiointiprosessin päätökseen, jotta paikannus- ja jäljitysjärjestelmä voidaan ottaa käyttöön vuoteen 2022 tai 2023 mennessä;

2. pitää tervetulleena tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden valmistamista, esittämistapaa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä sekä direktiivin 2001/37/EY kumoamisesta
3. huhtikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/40/EU¹ (tupakkatuotedirektiivi) hyväksymistä;
3. korostaa, että tupakoinnin torjuntaa koskevaan WHO:n puitesopimukseen tehty lisäpöytäkirja ja tupakkatuotedirektiivi muodostavat yhdessä EU:n keskeisen välineen tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämiseksi;
4. suhtautuu myönteisesti PMI-sopimuksesta saatuja kokemuksia koskevaan komission tekniseen arviointiin, pitää kuitenkin valitettavana, että arviointi julkistettiin vasta 24. helmikuuta 2016, vaikka siitä oli ilmoitettu jo toukokuussa 2015, ja että siten heikennettiin parlamentin mahdollisuuksia ilmaista ajoissa näkemyksensä tästä monitahoisesta ja arkaluonteisesta asiasta;
5. panee merkille komission tekemästä arvioinnista, että PMI-sopimuksella on tosiasiaassa saavutettu sen tavoite, joka oli salakuljetettujen Philip Morris Internationalin tuotteiden esiintymisen vähentäminen laittomilla tupakkatuotemarkkinoilla EU:ssa, mistä on osoituksena se, että jäsenvaltioissa takavarikoitujen aitojen PMI-savukkeiden määrä väheni noin 85 prosenttia vuosien 2006 ja 2014 välillä;
6. panee kuitenkin merkille, että salakuljetettujen PMI-tuotteiden väheneminen ei ole johtanut laittomien tuotteiden määrän yleiseen vähenemiseen EU:n markkinoilla; panee myös merkille, että suurten tupakkayhtiöiden salakuljetettujen tuotteiden sijasta kaupataan yhä enemmän muita tuotteita, muun muassa tuotemerkitöntömiä savukkeita (nk. cheap whites), jotka yleensä valmistetaan kolmansissa maissa;
7. korostaa, että markkinoilla on tapahtunut huomattavia muutoksia nykyisen PMI-sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ja etenkin että kaupan on entistä enemmän niin kutsuttuja cheap whites -savukkeita; lisää kuitenkin, että PMI-sopimuksella ei ole koskaan ollut tarkoitus puuttua niin kutsuttujen cheap whites -savukkeiden salakuljetukseen EU:ssa;
8. panee merkille, että Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) ja monien jäsenvaltioiden tulliviranomaiset ovat painottaneet sopimuksesta niiden tutkimustoiminnalle koituvaa lisäarvoa;
9. panee merkille, että tupakkasopimusten ansiosta yhtiöt valvovat tarkasti tuotantoaan, asiakkaitaan ja alihankkijoitaan, varastojaan ja savukkeiden liikkumista sekä hyväksyttäviä savukkeiden maksutapoja;
10. pitää valitettavana, ettei komissio ole aina hallinnoinut tupakkasopimuksia avoimesti, mikä on saattanut johtaa eturistiriitatilanteisiin ja siihen, että sopimusten hallinnointiin ei ole kohdistettu todellista demokraattista valvontaa;

¹ EUVL L 127, 29.4.2014, s. 1.

11. kehottaa komissiota toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen mahdollisimman suuren avoimuuden sopimuksen mahdollista jatkamista koskevissa alustavissa neuvotteluissa, mukaan lukien parlamentin asianmukainen osallistuminen neuvotteluihin;
12. kantaa suurta huolta siitä, että Euroopan petostentorjuntaviraston talousarviota rahoitetaan osaksi tupakkateollisuuden vuosittaisilla maksuilla, mikä mainitaan tupakkasopimuksissa, koska tämä voisi johtaa tietynlaiseen eturistiriitaan;
13. suhtautuu myönteisesti komission vuodesta 2014 alkaen toteuttamiin toimiin PMI-sopimuksen hallinnoinnin ja täytäntöönpanon parantamiseksi, mukaan lukien takavarikoitujen savukkeiden uuden testauslaitteiston ja takavarikointia koskevaan tietojen vaihtoon sovellettavan uuden tietoteknisen sovelluksen (ToSMA) käyttöönotto;
14. kehottaa komissiota tarkastelemaan, miten valvontamekanismeja voitaisiin parantaa takavarikoitujen savukkeiden analysoinnin osalta, jotta voidaan minimoida se riski, että valmistajat tekevät virheellisiä määryksiä analysoidessaan savukkeita;
15. panee merkille, että tupakkatuotedirektiivissä säädetty paikannus- ja jäljitysjärjestelmä olisi määrä ottaa käyttöön toukokuussa 2019;
16. painottaa, että komission on ryhdyttävä viipymättä toimiin varmistaakseen, että kaikki jäsenvaltiot saattavat tupakkatuotedirektiivin täysimääräisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä;
17. toteaa lisäksi, että lisäpöytäkirja tulee voimaan aikaisintaan vuonna 2022 tai 2023;
18. toteaa jälleen, että laitonta kauppaa, väärentämistä ja verovilppiä on jatkuvasti torjuttava; katsoo, että komission olisi siksi etsittävä keinoja korjata nykytilanne avoimesti ja vastuullisesti Euroopan parlamentin avustuksella, koska vielä voimassa olevan PMI-sopimuksen päättymisestä saattaa kulua aikaa tupakkatuotedirektiivin ja tupakoinnin torjuntaa koskevaan WHO:n puitesopimukseen tehdyn lisäpöytäkirjan voimaantuloon;
19. korostaa, että mahdollisissa neuvotteluissa, jotka saattaisivat mahdollisesti johtaa sopimuksen voimassaolon jatkamiseen, on otettava huomioon sääntely-ympäristö, joka on tätä nykyä merkittävästi erilainen kuin nykyisen sopimuksen allekirjoittamisen aikaan;
20. korostaa siksi, että mahdollisen sopimuksen voimassaolon jatkamisen yhteydessä voitaisiin harkita siirtymäjärjestelyä, jolla estetään sääntelyvaje, kunnes sekä tupakkatuotedirektiivi ja lisäpöytäkirja tulevat täysimääräisesti voimaan;
21. kehottaa Philip Morris Internationalia soveltamaan edelleen paikannus- ja jäljitysjärjestelmää ja due diligence -prosessia (asiakkaan tunnistaminen) koskevia nykyisen sopimuksen määräyksiä riippumatta siitä, uusitaanko sopimus;
22. ilmaisee huolensa siitä, että tällä hetkellä voimassa olevassa PMI-sopimuksessa ei voitu käsitellä niin kutsuttuja cheap whites -savukkeita, koska nämä ovat tuotemerkittömiä savukkeita eivätkä sen vuoksi kuulu sopimuksen soveltamisalaan; kehottaa komissiota

näin ollen esittämään toimintasuunnitelman, jossa määritellään uusia toimia tämän ongelman ratkaisemiseksi kiireellisesti;

23. kehottaa komissiota tarkastelemaan mahdollisuutta peruuttaa kolme muuta tupakan valmistajien kanssa tehtyä sopimusta lisäpöytäkirjan voimaantulon jälkeen;
24. kehottaa komissiota esittämään lisäsäädöksen, jonka mukaisesti paikannus- ja jäljitysjärjestelmää ja due diligence -prosessia (asiakkaan tunnistaminen) koskevia määräyksiä sovellettaisiin leikattuun raakatupakkaan sekä tupakkateollisuuden käyttämiin filttereihin ja papereihin lisävälineenä salakuljetettujen ja väärennettyjen tuotteiden torjunnassa;
25. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.